

КОНВЕРГЕНЦІЯ КОНЦЕПЦІЙ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

CONVERGENCE OF CONCEPTS OF ECONOMIC SECURITY AND ANTI-CRISIS ENTERPRISE MANAGEMENT

УДК 338.242.2

Бурбело О.А.

д.е.н., професор кафедри економіки та підприємництва Інститут хімічних технологій Східноукраїнського національного університету імені В. Даля

Носкова С.А.

к.е.н., завідувач кафедри економіки та підприємництва Інститут хімічних технологій Східноукраїнського національного університету імені В. Даля

Бурбело С.О.

провідний спеціаліст Інститут економіко-правових досліджень Національної академії наук України

У статті досліджено можливості застосування елементів теорії конвергенції задля зближення концепцій економічної безпеки та антикризового управління підприємством. Розглянуто типи управління підприємством та їх зміст. Наведено зміст двох концепцій. Порівняння цілей обох концепцій дало змогу стверджувати, що під час їх конвергенції вони не тільки не протистоять одна одній, але й доповнюють одна одну у забезпеченні необхідного рівня економічної безпеки підприємства. Обґрунтовано відповідність рівнів економічної безпеки стадіям кризового процесу. Розкрито ознаки кризового стану підприємства, наведено розширену класифікацію криз. Стверджується, що об'єднання в межах конвергенції двох концепцій діагностики показників дає змогу формувати більш зважену, об'єктивну стратегію управління підприємством. Доведено, що важливою умовою розроблення ефективної стратегії антикризового менеджменту може бути конвергенція концепцій економічної безпеки та антикризового управління підприємством.

Ключові слова: конвергенція, концепція, економічна безпека, антикризовий менеджмент, криза, стратегія.

В статье исследованы возможности применения элементов теории конвергенции

для сближения концепций экономической безопасности и антикризисного управления предприятием. Рассмотрены типы управления предприятием и их содержание. Приведено содержание двух концепций. Сравнение целей обеих концепций позволило утверждать, что при их конвергенции они не только не противостоят друг другу, но и дополняют друг друга в обеспечении необходимого уровня экономической безопасности предприятия. Обосновано соответствие уровней экономической безопасности стадиям кризисного процесса. Раскрыты признаки кризисного состояния предприятия, предоставлена расширенная классификация кризисов. Утверждается, что объединение в пределах конвергенции двух концепций диагностики показателей позволяет формировать более взвешенную, объективную стратегию управления предприятием. Доказано, что важным условием разработки эффективной стратегии антикризисного менеджмента может быть конвергенция концепций экономической безопасности и антикризисного управления предприятием.

Ключевые слова: конвергенция, концепция, экономическая безопасность, антикризисный менеджмент, кризис, стратегия.

The article investigates with the possibilities of application of elements of the theory of convergence for the purpose of rapprochement of concepts of economic security and crisis management by the enterprise. The concept of convergence, the use of elements of the theory of convergence in economic research to characterize the convergence of two concepts, is revealed. Three types of enterprise management and their contents are considered. Contents of concepts of economic security and crisis management by the enterprise are provided. Comparisons of the goals of both concepts gave the grounds to claim that at their convergence they do not oppose, but also complement each other in ensuring necessary level of economic security of the enterprise. It is argued about the possibility and the necessity of rapprochement (convergence) components of the concepts of economic security and crisis management. Compliance with the levels of economic security and the stages of the crisis process are established. Signs of crisis state of the enterprise are disclosed and expanded classification of crises is given. Identification of quantitative or qualitative way of the level of danger in the activities of the enterprise is the content of the diagnosis of its economic security. It is argued that the union within the convergence of two concepts for diagnosing indicators allows us to form more balanced, objective enterprise management strategy. In the context of the convergence of concepts of economic security and crisis management proposed to analyze two types of influence of factors of variability of the external and internal environment on the financial and economic state of an enterprise. The concepts offer indicators as a measure of the crisis process and economic security in the enterprise. It is proved that an important condition for the development of an effective strategy of crisis management can be a convergence of the economic concepts of security and crisis management. It is argued that obtaining positive results from the implementation of the relevant strategy requires the maximum consolidation of the enterprise team to restore profitability and normalization of cash flow.

Key words: convergence, concept, economic security, crisis management, crisis, strategy.

Постановка проблеми. Діяльність підприємств в сучасних умовах невизначеності, конкурентності, мінливості зовнішнього середовища створює реальні можливості як для економічного зростання, так і для збільшення ризику появи помилок в управлінні виробництвом.

Задля запобігання ризиків у діяльності підприємств швидкого розвитку здобув антикризовий менеджмент, який надав нову якість управлінню розвитком суб'єктів господарювання, забезпеченню економічної безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам забезпечення економічної безпеки, антикризового управління підприємством достатньо уваги приділяли як вітчизняні вчені [1; 4; 5; 9;

10], так і зарубіжні науковці [3; 6; 7; 8; 11; 12; 13; 14]. В історичному аспекті проблемами управління підприємством в умовах кризи займалися Мюррей Ротбард, Клеман Тюгляр, Нік Блюм, Нір Ямович та інші дослідники.

Однак, незважаючи на досить пильну увагу з боку науковців до вказаної тематики, дослідження цієї проблеми з позиції теорії конвергенції та антикризового менеджменту потребує подальшого розвитку.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз можливостей зближення концепцій економічної безпеки та антикризового управління на підприємстві з позицій теорії конвергенції.

Виклад основного матеріалу дослідження. Як свідчить досвід управління підприємствами (як

вітчизняний, так і іноземний), для успішної своєї діяльності менеджмент повинен володіти трьома типами управління, такими як управління розвитком, управління функціонуванням та антикризове управління. До першого типу відносять комплекс заходів із забезпечення стійкої життєдіяльності підприємства; до другого – підтримку, збереження нормального (штатного) режиму з виконання необхідних виробничих функцій; до третього – систему заходів із запобігання кризи, зниження негативних її наслідків та повернення процесів виробництва до штатного режиму з перспективою його подальшого ефективного розвитку.

Незважаючи на те, що ці типи управління можна розглядати як окремі теорії, є підстави говорити про можливість та необхідність зближення (конвергенції) складових концепцій економічної безпеки та антикризового менеджменту на підприємстві.

Зміст концепцій економічної безпеки та антикризового менеджменту підприємства полягає в такому [14]. Забезпечення економічної безпеки підприємства міститься в управлінні його діяльністю задля розроблення та вжиття заходів з розвитку якості захисту економіки підприємства від загроз в найближчій, середньо- та довгостроковій перспективі. Антикризовий менеджмент підприємства, як відомо, полягає в розробленні та вжитті заходів з пошуку та виявлення наявності симптомів кризового процесу, його причин, визначення стадії кризи та її подолання в короткостроковій перспективі. Поєднав ці дві концепції однаковість об'єкта та суб'єкта управління. Більш того, з позицій конвергенції концепцій на основі використання кваліфікаційних ознак різного фінансово-економічного стану підприємства має місце відповід-

ність рівнів економічної безпеки стадіям кризового процесу [6; 14].

Конвергенція – це поняття, яке використовується в економічних дослідженнях для позначення зближення альтернативних економічних систем, економічної та соціальної політики різних країн. Останніми роками елементи теорії конвергенції використовуються з опису інтегруючих процесів, а автори статті використовують їх для характеристики зближення двох концепцій, а саме економічної безпеки підприємства (ЕБП) та антикризового менеджменту (АМП). Порівняння цілей обох концепцій свідчить про те, що під час їх конвергенції вони не тільки не протистоять одна одній, але й доповнюють одна одну у забезпеченні необхідного рівня економічної безпеки підприємства (рис. 1).

Виявлення кількісним або якісним способом рівня небезпеки в діяльності підприємства складає зміст діагностики рівня його економічної безпеки. Аналіз та моделювання є такими інструментальними засобами, що дають можливість оцінити, виокремити, нехай й наближено, суттєві ризики з несуттєвих.

Однак здебільшого одного лише якісного аналізу недостатньо для ідентифікації та відокремлення суттєвих чинників ризику та нехтування несуттєвими. Детальніше процедуру діагностики рівня економічної безпеки підприємства наведено в джерелі [10, с. 72–90].

За умов конвергенції концепцій економічної безпеки та антикризового менеджменту слід аналізувати два види впливу чинників мінливості зовнішнього та внутрішнього середовища на фінансово-економічний стан підприємства [14, с. 159].

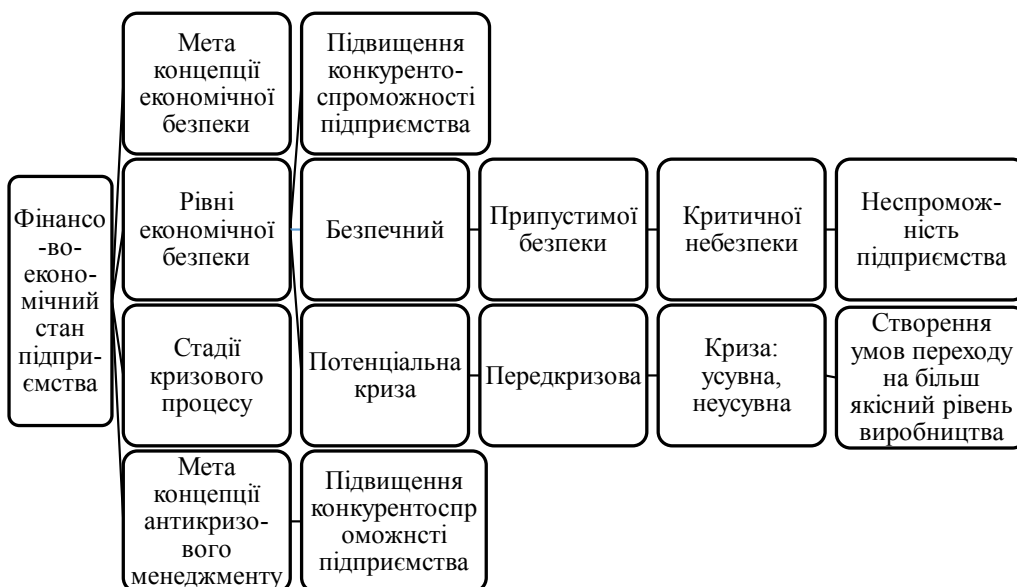

Рис. 1. Конвергенція концепцій економічної безпеки та антикризового менеджменту підприємства

Концепція економічної безпеки підприємства – це загроза дії, нанесення шкоди економіці підприємства, що вимагає зусиль персоналу на загрозових напрямках. В концепції антикризового менеджменту підприємства – це виявлення дій, ознак кризового процесу нанесення реальних збитків підприємству та його окремим структурним підрозділам.

В концепції антикризового менеджменту вимірювачами процесу кризи на підприємстві є такі показники [14, с. 163]:

- «кризове поле» фінансового стану підприємства з параметрами, що характеризуються кількісними показниками;
- показники фінансового стану підприємства, активи, капітал, поточні зобов'язання, поточні витрати, доходи, грошові потоки;
- фінансова ситуація з параметрами ліквідності, фінансової стійкості;
- спрямованість динаміки фінансових показників ліквідності, фінансової стійкості та ділової активності.

Прийняття вимірювачем процесу кризи на підприємстві його фінансового стану аргументується такими положеннями [9]:

- кризи тісно взаємопов'язані, відображаються на фінансовому стані підприємства;
- фінансові кризи найбільш значущі;
- фінансові потоки забезпечують всі підрозділи виробництва;
- фінансова криза несе найбільші загрози, веде до потрясінь всієї господарської діяльності;

– фінансові показники найбільш чутливі та надійні, тому що базуються на оперативній інформації з бухгалтерського обліку.

Таким чином, діагностика в концепції економічної безпеки підприємства здійснюється переважно за кількісними показниками, що характеризують загалом його виробничо-господарську діяльність. Концепція антикризового менеджменту базується на діагностиці показників фінансового стану підприємства. Об'єднання цих діагностик у межах конвергенції двох концепцій дає змогу формувати більш зважену, об'єктивну стратегію управління підприємством.

Із загальних позицій під антикризовим менеджментом на конкретному підприємстві розуміють комплекс економічних та соціальних заходів з його оздоровлення або підвищення конкурентоспроможності. У вузькому розумінні це поняття визначається як розроблення та реалізація завдань з ослаблення, подолання кризового стану підприємств; у більш широкому – до них додаються заходи із запобігання кризи та «лікування» від неї.

Складовими антикризового менеджменту (управління) є управління маркетингом, фінансами, виробництвом та кадрами (рис. 2).

Під системою антикризового менеджменту розуміють спрямований вплив керівництва суб'єкта господарювання на його внутрішні організаційні процеси задля підвищення прибутку за рахунок зростання ефективності виробництва, якості продукції, економічного та соціального розвитку колективу [14]. Головними складовими сис-

Рис. 2. Схема антикризового управління підприємством (АУП)

теми є прогнозування кризи, її профілактика, дії в умовах безпосередньої кризи, виведення підприємства з кризи та управління виробництвом в післякризовий період. Важливою особливістю антикризового управління є більш оперативна порівняно зі звичайним управлінням підприємством реакція на зміни в зовнішньому або внутрішньому середовищі. Для створення умов такої реакції виникає потреба в підготовці стратегії розвитку підприємства.

Завданням фінансів як складової антикризового управління є підготовка бізнес-планів та інвестиційних пропозицій щодо залучення коштів на підприємство. При цьому актуальним є облік можливостей поповнення обігового капіталу за рахунок економії власних коштів, раціонального розпорядження майном та оптимізації податкових платежів.

Важливими завданнями маркетингу у складі антикризового управління є визначення споживачів, аналіз їх потреб в товарах та послугах, формування ефективної стратегії їх просування.

Головним завданням виробництва є розроблення заходів з налагоджування виготовлення продукції та надання послуг, на які є попит.

Як свідчить практика, антикризове управління, як й управління загалом, базується на принципах:

- єдності цілей на всіх ієрархічних рівнях;
- адекватності, тобто прийняття рішень, адекватних реальній ситуації;
- системного підходу до вирішення завдань, які поставлені перед підприємством;
- цілеспрямованості;
- оптимальності (прийняття рішень з досягнення екстремальних значень критерія оптимальності за деяких умов обмеження).

Зміст антикризового управління буде неповним без виявлення сутності кризового стану підприємства. Найбільш поширеними є такі його ознаки:

- зниження рентабельності та прибутку, джерел та резервів розвитку, погіршення фінансового стану;
- збитковість виробництва;

Таблиця 1

Класифікація криз

№	Види криз*	Причини появи	Ознаки	Наслідки
1	Загальна	Загострення протиріч у відносинах зовнішнього середовища.	Охоплює всю соціально-економічну систему.	Конфлікти, матеріальна та моральна шкода.
2	Локальна	Загострення протиріч у відносинах внутрішнього середовища.	Охоплює певну підсистему соціально-економічної системи.	Конфлікти, матеріальна та моральна шкода в межах підсистеми.
3	За структурою: – економічні; – соціальні; – організаційні; – психологічні; – технологічні	Загострення протиріч в економічній, соціальній, організаційній, психологічній та технологічній сферах.	Відхилення від норми у відповідній сфері.	Погіршення показників у відповідній сфері, збитки, загроза банкрутства, природних катастроф.
4	Суспільні	Загострення суспільних відносин.	Погіршення соціально-економічного стану населення.	Подальша загроза загострення політичної ситуації в суспільстві.
5	Природні, екологічні	Порушення балансу відносин «людина – природа».	Погіршення стану навколишнього середовища.	Зростання захворювання людей, тварин, рослин, погіршення природного середовища.
	Передбачені	Закономірні.	Циклічність появи.	Наслідки типові, але наслідки непередбачених криз важче усувати.
	Непередбачені	Випадкові.	Випадковість.	
7	Явні	Типові, як у попередніх.	Можливість швидкого виявлення.	Очікувані.
	Латентні (приховані)		Прихованість.	Важко оперативно усувати.
8	Важкі	Складність і масштабність протиріч.	Розмір шкоди та тривалість відшкодування.	Рівень «болючості».
	Легкі	Навпаки.	Відносно невеликі збитки та необтяжливість відшкодування.	
9	Довготривалі	Глибина та розтягнутість назрівання протиріч.	Складність та терміни усунення.	Важкі.
	Короткочасні	Нескладність протиріч.	Відносно легкість усунення.	Відносно легкі.

* частково запозичено у джерела [4, с. 17]

- виснаженість або відсутність резервних фондів;
- неплатоспроможність;
- зростання кредиторської заборгованості (постачальникам, банкам, податковим органам);
- брак оборотних коштів.

Для більш глибокого розуміння сутності антикризового управління доцільно навести класифікацію поняття кризи та її класифікацію (табл. 1). У загальноприйнятому визначенні криза – це загострення протиріч у соціально-економічній системі різного рівня (від суспільства до окремих регіонів, суб'єктів господарювання), що загрожує їх життєстійкості.

Антикризове управління (менеджмент) спрямоване на досягнення оптимального співвідношення технічних, технологічних та фінансових ресурсів, на основі чого слід запобігти кризовій ситуації або усунути її. Останні можуть охоплювати різні стадії життєвого циклу підприємства. В сучасних умовах виробництва вживається таких локальних заходів менеджменту залежності від стадії життєвого циклу:

- передкризове управління;
- управління в умовах безпосередньої кризи;
- вжиття заходів щодо виведення підприємства з кризи;
- стабілізація нестійкого стану виробництва;
- мінімізація збитків та втрачених можливостей;
- своєчасне прийняття управлінських рішень;
- нейтралізація наслідків кризи.

Стратегія антикризового управління підприємством полягає в сукупності дій та управлінських рішень, що дають змогу оцінити, проаналізувати, а також розробити підсистему впливу на внутрішні та зовнішні чинники задля запобігання кризи в його діяльності.

Висновки з проведеного дослідження. Проблеми налаштування на підприємстві ефективного антикризового менеджменту складні в практичному застосуванні та потребують глибокого відпрацювання в методичному аспекті. На наш погляд, важливою умовою розроблення результативної стратегії антикризового управління (менеджменту) є зближення (конвергенція) концепцій економічної безпеки та антикризового управління підприємством. Зрозуміло, що отримання позитивних результатів від реалізації відповідної стратегії потребує максимальної консолідації колективу підприємства з відновлення прибутковості та нормалізації руху грошових засобів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Амитан В.Н. Экономическая безопасность: концепция и основные модели. *Економічна кібернетика*. 2000. № 3–4. С. 13–20.
2. Айвазян З.О., Кириченко В.В. Антикризисное управление: принятие решения на краю пропасти.

Проблемы теории и практики управления. 1999. № 4. С. 94–100.

3. Бендииков М.А. Экономическая безопасность промышленного предприятия в условиях кризисного развития. *Менеджмент в России и за рубежом*. 2000. № 2. С. 17–30.

4. Василенко В.О. Антикризове управління : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2004. 504 с.

5. Васильців Т.Г. Економічна безпека підприємства України: стратегія та механізми зміцнення : монографія. Львів : Арал, 2008. 384 с.

6. Вітлінський В.В., Верченко П.І. Аналіз, моделювання та управління економічним ризиком : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. Київ : КНЕУ, 2000. 292 с.

7. Вишнева О.В. Подходы к формированию концепции экономической безопасности предприятия. *Вестник ДГТУ*. 2012. № 5 (66). С. 156–165.

8. Гончаренко П.П. Процесс обеспечения экономической безопасности. *Справочник экономиста*. 2004. № 12. С. 20–26.

9. Бурбело О.А. та ін. Економічна безпека підприємства в умовах рейдерських загроз : колективна монографія / за наук. ред. О.А. Бурбело, С.К. Рамазанова. Северодонецьк : вид-во СНУ ім. В. Даля, 2015. 285 с.

10. Жарковская Е.П., Бродский Б.Е. Антикризисное управление : учебник для студентов вузов. 6-е изд., испр. и доп. Москва : Омега-Л, 2009. 280 с.

11. Козаченко А.В., Пономарев В.Н., Ляшенко А.Н. Экономическая безопасность предприятия: сущность и механизмы обеспечения. Киев : Либра, 2003. 280 с.

12. Колпаков П.А. Концептуальные основы экономической безопасности фирмы : автореф. дисс. ... канд. экон. наук : 08.00.01 «Экономическая теория» ; МГУ им. М.В. Ломоносова. Москва, 2007. 161 с.

13. Коротков Э.М. Антикризисное управление : учебник. 2-е изд., доп. и перераб. Москва : НАФРА, 2005. 620 с.

14. Никифорова Н.А. Анализ в антикризисном управлении. *Финансовый менеджмент*. 2004. № 6. С. 98–105.

REFERENCES:

1. Amitan V.N. (1998) Ekonomicheskaya bezopasnost': kontseptsiya i osnovnye modeli [Economic security: the concept and basic models]. *Economic cybernetics*, no. 3–4, pp. 13–20.
2. Avyazyan Z.O., Kirichenko V.V. (1999) Antikrizisnoe upravlenie: prinyatie resheniya na krayu propasti [Anti-crisis management: decision-making on the edge of the abyss]. *Problems of theory and practice of management*, no. 4, pp. 94–100.
3. Bendikov M.A. (2000) Ekonomicheskaya bezopasnost' promyshlennogo predpriyatiya v usloviyakh krizisnogo razvitiya [Economic security of an industrial enterprise in the conditions of crisis development]. *Management in Russia and abroad*, no. 2, pp. 17–30.
4. Vasilenko V.O. (2004) *Antykryzove upravlinnja* [Anti-crisis Management]. Kyiv : ZUL (in Ukrainian).
5. Vasil'tsev T.G. (2008) Ekonomichna bezpeka pidpryemstva Ukrainy: strateghiya ta mekhanizmy zmich-

nennja: Monografija [Economic security of Ukrainian enterprises: strategy and mechanisms of strengthening: Monograph]. Lviv : Aral (in Ukrainian).

6. Vitlinsky V.V., Verchenko P.I. (2000) Analiz, modeljuvannja ta upravlinnja ekonomichnym ryzykom [Analysis, Simulation and Management of Economic Risk]. Kyiv : KNEU (in Ukrainian).

7. Vishnevskaya O.V. (2012) Podkhody k formirovaniyu kontseptsii ekonomicheskoy bezopasnosti predpriyatiya [Approaches to the formation of the concept of economic security of the enterprise]. *DSTU Bulletin*, no. 5 (66), pp. 156–165.

8. Goncharenko P.P. (2004) Protsess obespecheniya ekonomicheskoy bezopasnosti [The process of ensuring economic security]. *The Economist's Manual*, no. 12, pp. 20–26.

9. Burbelo O.A. at al. (2015) Ekonomichna bezpeka pidpriemstva v umovakh reyders'kikh zagroz: kolektivna monografiya [Economic security of an enterprise in conditions of raider threats: a collective monograph].

O.A. Burbelo, S.K. Ramazanov (eds). Severodonetsk : SNU V. Dahl (in Ukrainian).

10. Zharkovskaya E.P., Brodsky B.E. (2009) Antikrizisnoe upravlenie [Anti-crisis management]. Moscow : Omega-L (in Russian).

11. Kozachenko A.V., Ponomarev V.N., Lyashenko A.N. (2003) Ekonomicheskaya bezopasnost' predpriyatiya: sushchnost' i mekhanizmy obespecheniya [An Economic security of the enterprise: the essence and mechanisms of providing]. Kiev : Libra (in Ukrainian).

12. Kolpak P.A. (2007) Kontseptual'nye osnovy ekonomicheskoy bezopasnosti firmy [The conceptual foundations of the company's economic security]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Moscow : MSU M.V. Lomonosov (in Russian).

13. Korotkov E.M. (2005) Antikrizisnoe upravlenie [Anti-crisis management] Moscow : NAFRA (in Russian).

14. Nikiforova N.A. (2004) Analiz v antikrizisnom upravlenii [Analysis in anti-crisis management]. *Financial management*, no. 6, pp. 98–105.

Burbelo Oleh

Doctor of Economic Sciences,
 Professor of Economics and Entrepreneurship Department
 Institute of Chemical Technology
 V. Dahl East Ukrainian National University

Noskova Svetlana

Candidate of Economic Sciences,
 Head of Department of Economics and Entrepreneurship Department
 Institute Chemical Technology
 V. Dahl East Ukrainian National University

Burbelo Serhii

Leading Specialist
 Institute of Economic and Legal Studies
 National Academy of Sciences of Ukraine

CONVERGENCE OF CONCEPTS OF ECONOMIC SECURITY AND ANTI-CRISIS ENTERPRISE MANAGEMENT

The purpose of the article. The article investigates with the possibilities of application of elements of the theory of convergence for the purpose of rapprochement of concepts of economic security and crisis management by the enterprise.

Convergence is the fact that two or more things, ideas, etc. become similar or come together.

The harmonization of economic interests through effective operation and resource using is the purpose of concept of economic security in the growth stage. The system enterprise economic security is oriented to use priority opportunities and competitive advantages in the prevention and protection from negative impact of threats, both internal and external.

Crisis management is a series of functions or processes that help to identify study and forecast crisis issues, and to derive specific means that would enable organizations to prevent or cope with a crisis. It involves the systematic attempt to prevent organizational crises and/or to manage any that occur.

Methodology. The problems of setting up an effective crisis management at an enterprise are complex in practical application and require deep testing in a methodological aspect. Used elements of the theory of convergence in economic research to characterize the convergence of the two concepts (economic security & crisis management).

Three types of enterprise management and their contents are considered. Compliance with the levels of economic security and the stages of the crisis process are established. Signs of crisis state of the enterprise are disclosed. Expanded classification of crises is given. Identification of quantitative or qualitative way of the level of danger in the activities of the enterprise is the content of the diagnosis of its economic security.

Results. Comparisons of the goals of both concepts gave the grounds to claim that at their convergence they do not oppose, but also complement each other in ensuring necessary level of economic security of the enterprise. It is argued about the possibility and the necessity of rapprochement (convergence) components of the concepts of economic security and crisis management.

Practical implications. The union within the convergence of two concepts for diagnosing indicators allows us to form more balanced, objective management strategy. In the context of the convergence of concepts of economic security and crisis management proposed to analyze two types of influence of factors of variability of the external and internal environment on the financial and economic state of an enterprise. The concepts offer indicators as a measure of the crisis process and economic security in the enterprise.

Value/originality. An important condition for the development of an effective strategy of crisis management can be a convergence of the economic concepts of security and crisis management. Obtaining positive results from the implementation of the relevant strategy requires the maximum consolidation of the enterprise team to restore profitability and normalization of cash flow.